

Hukukî Bilgiler Mecmuası

SAHİP VE BAŞMUHARRİRİ

Paris Hukuk Fakültesi Doktoru

AVUKAT

GAD FRANKO MİLÂSLI

Adres : Galata, Bahtiyar han Bay Gad Franko yazıhanesi

Telefon: 43009

Bir nüshanın bedeli 25 kuruştur.

Bir senelik abonmanı posta ücretiyle beraber 250 kuruştur.

Türkiye harici için 300 kuruştur.

İSTANBUL

HANRİ ZELLİQ VE MAHDUMU BASIMEVİ

1939

İctihatlar Hulâsaları

281.— Resen tarh edilen müstahdemin kazanç vergisi

Kazanç Vergisi Kanununun 78 inci maddesi mucibince hizmet erbabına ait olarak resen tarh edilen kazanç vergilerinin tamamı on beş gün içinde tahsilî lâzım olduğu hasebile vergi hakkındaki itiraz Tetkiki İtirazat Komisyonunda derdesti tetkik olsa bile derhal tahsil için yapılan muamelede yolsuzluk olmadığına Şurayı Devletçe karar verilmiştir.

(1 Deavî D. 37/1128 K. 508 — Kararlar Mecm. No. 6 S. 46)

282.— Borçluya mehil verilmesi halinde kefilin vaziyeti

Ziraat Vekâletile bir müteahhid arasında akt edilen bir mukavelename hükümlerinin infazına kefalet eden Sümer Bank, müteahhidin taahhüdünü yapmadığından dolayı mukavelenin fesh edildiği bildirilmesi üzerine, kefalet ettiği meblağı tediye etmiş, fakat bilahare vekâletin fesih hakkının, kendisinin mâlum olmayan bir zeyil mukavelenamenin mevcudiyeti hasebile tahakkuk ettiğine haberdar olması üzerine, tediye ettiği mezkûr paranın istirdadi zımında dava ikame etmiştir. Mezkûr dava için serd edilen sebep ve müdafaalar varit görülmeyerek red edilmiş isede, indeltmeyiz:

Tediyesi vücûp derecesine gelmiş olan bir borç için borçluya mehil itası, alacaklı aleyhine ve borçlu lehine yapılmış bir anlaşmadan ibaret olmayıp, mukaveleyi tadil mahiyetinde bulunduğu ve borcun esası baki olmakla beraber tediye zamanlarının değiştirilmesi halinde bu tadil keyfiyetinden kefilin vaziyetinin ne derecede ağırlaşmış olduğu tetkik edilmesi icap eylediğine dair müddei Banka tarafından serd olunan iddia ve müdafaat nazarı itibara alınmayarak, bila tetkik kefilin vaziyetinin ağırlaştırılmadığını söyliyerek karar verilmesi yolsuz olduğundan mümeyyizünbîh hükmün nakzına karar verilmiştir.

(T. Tic. 22/11/37 Ad. Cer. No. 938/9 T. k. s. 262)

283.— Hatalı irad üzerine tarh edilen kazanç vergisi

Bir dükkânın muharrer iradenin hatalı olduğu anlaşılarak, Tadilât Komisyonunca tenzil edilmesi üzerine, evvelce tarh edilen kazanç vergisinin bu matraha göre tashihi talep edilmiş ve mezkûr talep dairesinde Temyiz Komisyonunca verilen karar Şurayı Devletçe tasdik edilmiştir.

(Şurayı Devlet 1 inci Deavî D. 37/634 K. 510 Kararlar mecmuası No 6 S. 47)

284.— Mükerrer vergi

Hastalarını muayenehanesinden gayrı, ikametgâhında dahi muayene eden bir doktor hakkında, hem muayenehanesinin hem ikametgâhının şubesince tarh edilen mükerrer kazanç vergisi temyiz komisyonunca tasdik edilmiş isede, Şurayı Devletçe yapılan tetkikatı neticesinde : mukellefe, yalnız muayenehanesi bulun-

duğu mıntaka maliyesince vergi tarh edilmesi ve diğer mıntakalarda vukubulan muayenelerinin vergi noktasına tesir etmemesi lâzım olduğundan, Temyiz Komisyonunun Kararında isabet görülmemiştir.

(Şurayî Devlet 1 inci Deavî D. 37/1081 K. 511 Ad. Cer. No 6 S. 47)

285.— Biçki yurtları

2395 N. lu kanunda biçki yurdu işletenlerin tâbî olacakları nispet gösterilmediğinden, Maliye Şubesinde, bunları serbest meslek erbabına teşbih etmek suretile haklarında tarh edilen kazanç vergisi Temyiz Komisyonunca, Ticaret Odasının mutaleasına göre, tenzil edilmiştir. Bu sebeple ve Hazinesinin talebi üzerine Şurai Devletçe yapılan tetkikat sonunda, serbest meslek mühendislik, mimarlık gibi alâkadarların vakit ve miad kayıtlarına tâbî olmaksızın yaptıkları işler olduğuna ve biçki yurdu işletmek ise bu mahiyette bir vaziyet arz etmediğine göre, Temyiz Komisyonunun kararında isabet görülmüştür.

(Şurayî Devlet 1 inci Deavî D. 37/1289 K. 517. Kararlar Mecm. No 6 S.48)

286. Ücretten kesilecek vergi

Aslen Ziraat Bankası Merkez Kadrosunda ücretle müstahdem olan bir mütehassis muşavırın ayrı bir mukavele mucibince, bir dava dolayısıyla vekâletini deruhte ettiği Ziraat Bankası Adapazar Şubesinden aldığı ücretten kazanç, buhran ve muvazene vergileri kesilmesinde, Şurayî Devletçe kanunî isabet görülmemiştir.

(Şurayî Devlet 1 inci Deavî D. 37 232 K. 734. Kararlar Mec. No 6. S. 49.)

287— Merkez masraflarına iştirak hissesi ve Şirketin tasarruf ettiği hanın amortismanı

Merkezleri ecnebi memleketlerde bulunan şirketlerin, bu merkezlerce yapılan masraflara iştiraki hakkındaki hüküm ancak 934 senesinde mevkii meriyete giren 2395 n. lu Kanunla kabul edilmiş olduğuna ve daha evvelki 753 n. lu Kanunda ise bu bapta bir serahat mevcut olmadığına ve usule taalluk etmiyen bir hükmün makable şamil olmayacağına göre 1391 senesi hesaplarında zarara geçirilen merkez masraflarına iştirak hisselerini kabul etmiyen, ve şirketin muamelelâtile alâkası bulunmayan ve onu tasarrufu altındaki bir han için tefrik edilen amortismanı kabul etmiyen Temyiz Komisyonunun kararı. Şurayî Devletçe Kanuna uygun görülmüştür.

(Şurayî Devlet 1 inci Deavî D. 37/948 K. 644 Kararlar Mecm. No. 6. S. 52.)

288.— Mebiin müflise ademî teslimi

İflas kararından evvel müflisin yedine geçmiyen malların bedeli masa tarafından verilmedikçe satıcının mezkûr malı alıkoymağa ve geri almağa İcra ve İflas Kanunun 190 ıncı maddesi sarahati icabından iken konişimentonun müflise verilmiş olmasını teslim mahiyetinde telekki ederek satıcının davasını red eden İstanbul Birinci Ticaret Mahkemesi ilâmı, indeltemyiz 190 ıncı maddeye yanlış mana verilmiş olması hasebile nakzedilmiştir.

(T. Tic. D. 17/12/37 —Ad. Cer. No. 938/9 s. 270)